

Naturvernforbundet i Agder

v/Peder Johan Pedersen

agder@naturvernforbundet.no

Til

NVE

nve@nve.no

Kristiansand 13.12.2024

HØRINGSUTTALELSE 202416984 TIL STATNETTS MELDING OM REINVESTERING – STRØMKABLER SKAGERAK I (SK1) OG SKAGERAK 2 (SK2) MELLOM DANMARK OG NORGE

Det vises til pågående høring og her følger uttalelse fra Naturvernforbundet i Agder.

For Naturvernforbundet i Agder (NNV-Agder) er det viktig å bidra i størst mulig grad til bevaring av uberørt natur og til tilbakeføring av naturområder som ikke lenger er i bruk til ulike formål – eksempelvis kabelgater for høyspentlinjer.

I dette tilfellet har NNV-Agder vurdert muligheten for å bevare uberørt natur med mange kulturminner og som har stor betydning for friluftsliv og naturopplevelse. Dette er vår bakgrunn til å be Statnett og NVE til å droppe alternativ 4.0 som aktuell trasè, ved å påvise at det finnes et tilstrekkelig antall alternative løsninger. NNV-Agder er kjent med andre høringsparter med lokal tilhørighet har levert høringsuttalelser som på en god måte dokumenterer hvorfor 4.0 uansett er et svært dårlig alternativ uten lokal aksept. En vil i denne sammenheng peke på at det åpenbart er svært sterke motkrefter til reinvestering i nye utenlandskabler pga strømprissmitten som har rammet næringslivet i regionen, og et betydelig naturtap fremstår som en «uspiselig dessert» ved en samlet vurdering.

Kabler, høyspentmaster osv. for SK 1 og SK 2 må skiftes ut under enhver omstendighet dersom det er ønskelig at disse kablene beholdes. Statnett legger selv til grunn at nye kabler først vil kunne være på plass i perioden 2035 – 2040. Teknisk levealder for Sk 3 vil utløpe i 2043, og ca. 90% av teknisk levealder for denne kabelen vil følgelig være tilbakelagt på dette tidspunktet. NNV-Agder vil be NVE pålegge Statnett å utrede løsninger som baserer seg på samtidig utskifting av de 3 eldste Danmark-kablene. Resten av denne høringsuttalelsen vil dreie seg om begrunnelsen for dette forslaget.

I det følgende lanseres 4 alternative løsninger som NNV-Agder håper at NVE sørger for å få utredet av Statnett, enten som supplement eller istedenfor alternativene 2.0 og 3.0. I denne høringsuttalelsen benyttes betegnelsene Alternativ A, B, C og D for å markere at forslagene i

hovedsak er basert på løsninger som avviker vesentlig fra de alternativene som Statnett har fremlagt for høring på dette stadiet i prosessen.

Felles for alternativene A – C er at de omfatter utskifting av SK 3, og at den nye SK 3-kabelen for alle praktiske formål blir identisk med SK 4 – altså med sjøkabel til Ålefjær og jordkabel derfra til Støleheia. Både kostnadsnivå og anleggsmessige utfordringer vil i all hovedsak være kjent fra byggingen av SK 4, slik at dette ikke burde være urimelig byrdefullt å oppdatere for Statnett som tillegg til utredningsarbeid knyttet til SK 1 og SK 2. Dersom alternativ 4.0 vrakes vil dette redusere utredningsarbeid og -kostnader betydelig i tillegg til at verdifull natur og allmenne interesser spares.

Alternativ A. SK 1 og SK 2 med sjøkabler til Ålefjær og med jordkabler videre til Støleheia

Dersom det ikke er fysiske eller andre hindringer som gjør det umulig å firedoble både antall sjøkabler gjennom fjorden frem til Ålefjær og antall jordkabler videre til Støleheia, så er dette en løsning som har åpenbare økonomiske fordeler som kompenserer for jordkabler som fordyrende element:

For det første kan jordkablene graves ned mens SK 1, SK 2 og SK 3 er i full drift slik at inntektstap pga driftsstans i anleggsperioden blir minimalt. For det andre vil kostnader til grunnverv og erstatninger bli svært lave. For det tredje vil kostnader til vedlikehold og drift av høyspentmaster og kabelgater bortfalle. Løsningen er også svært god med tanke på

forsyningssikkerhet fordi muligheten for strørimpport etter behov ikke blir vesentlig svekket i anleggsfasen, og dette vil vel også kunne ha økonomiske fordeler for samfunnet som helhet. Kort oppsummert betyr dette at en slik løsning vil kunne være økonomisk konkurransedyktig i forhold til andre alternativer som NVE faktisk utreder når NVE har gjort sine vurderinger.

For NNV-Agder er det imidlertid klart viktigst at dette alternativet gjør det mulig å fjerne dagens høyspentmaster og -kabler i luftstrek for SK 1, SK 2 og SK 3 slik at store, svært verdifulle arealer kan rehabiliteres slik at befolkningen vil få en vesentlig forbedret naturopplevelse.

Alternativ B. SK 1 og SK 2 med sjøkabler til Ålefjær, og med kabler i luftstrek videre til Støleheia.

Under folkemøtet i Kristiansand for noen uker siden ble det opplyst at den tilgjengelige korridoren for plassering av nye høyspentmaster med 3 utenlandskabler er i trangeste laget i det aktuelle området. Med dette alternativet vil det bare være en kabelgate med 2 kabler som antas å kreve vesentlig smalere korridor enn dagens høyspentmaster med 3 kabler. Dette alternativet kan vel karakteriseres som en variant av 2.0, men med forbedret sjans til å kunne være realiserbar. Dette alternativet vil åpenbart ha noe høyere anleggskostnad enn 2.0 fordi løsningen med SK 3 som jordkabel er fordyrende. Høyspentmaster med 2 kabler og smalere kabelgater vil åpenbart være mindre kostnadskrevende enn for løsningen i 2.0. Reduserte kostnader til

vedlikehold av master og kabelgater i mange tiår vil også bidra økonomisk i favør av Alternativ B i forhold til 2.0.

For NNV-Agder representerer løsningen med færre kabler og smalere kabelgate en viss forbedring både for nabolag og naturområder i forhold til 2.0. Fra vårt ståsted er det samtidig klart at Alternativ A vurderes som klart bedre enn Alternativ B.

Alternativ C. SK 1 og SK 2 med sjøkabler til Randesund og med luftstrekk videre til Støleheia

Dette alternativet vil i stor grad ha de samme fordeler og ulemper som 3.0, og det henvises til Statnetts egne vurderinger. Alternativ C skiller seg fra 3.0 ved at høyspentmaster og kabelgater blir vesentlig smalere fordi antall kabler i luftstrekk reduseres fra 3 til 2. Kostnaden for ny Sk 3 i sjøkabel til Ålefjær vil åpenbart overstige besparelsen dette medfører, men behovet for separat renovering av Sk 3 kort tid etterpå vil bortfalle. Det kan neppe herske tvil om at Alternativ C vil være økonomisk fordelaktig sammenlignet med 3.0 dersom samtlige 4 utenlandskabler til Danmark faktisk ønskes beholdt.

For NNV-Agder representerer Alternativ C en vesentlig forbedring i forhold til 3.0 både for nabolag og naturområder. Mindre ruvende høyspentmaster og smalere kabelgater vil bidra til dette, og et betydelig naturareal langs dagens kabelgater kan rehabiliteres. Fra NNV-Agder sitt ståsted er det samtidig klart at Alternativ A vurderes som klart bedre enn Alternativ C fordi kabelgaten fra Ålefjær til Støleheia kan rehabiliteres i sin helhet med de enorme fordelene dette innebærer for befolkningen i dette området.

Alternativ D. Fornyelse av SK 1 og SK 2 uten samtidig fornyelse av Sk 3

NNV-A stiller seg som tidligere nevnt svært negative til alternativet 4.0, men har ellers ikke funnet det hensiktsmessig å komme med nærmere vurdering og rangering av øvrige alternativer.

Det er rimelig å anta at øvrige høringsinstanser vil gi NVE et godt grunnlag for å spesifisere hvilken eller hvilke aktuelle alternativer som Statnett skal utrede i neste omgang. Under enhver omstendighet ønsker NiA at minst ett av alternativene A – C tas med fordi disse er bedre ut fra naturvern hensyn. Det fremstår ellers ganske uforståelig at samtidig utskifting av SK 3 ikke synes å være tema i de statlige etatenes vurderinger av langsiktige økonomiske konsekvenser for anleggs- og driftskostnader for SK 1, SK 2 og SK 3 under ett.

Naturvernforbundet i Agder håper derfor at denne høringsuttalelsen får satt dette temaet på dagsorden, fordi dette valget også har betydelige konsekvenser for naturverdier og mennesker som er berørt.

Teateret, Kongensgate 2, Kristiansand

Epost: agder@naturvernforbundet.no, telefon 45605646

For Naturvernforbundet i Agder

Peder Johan Pedersen, styreleder

Kopi som epost til:

Statnett

Kristiansand kommune

Agder fylkeskommune

Statsforvalteren i Agder